

DIGITÁLNÍ SYSTÉM SCX

Ing. Jan JALOVEC

1

O CO JDE?

„Dráhovky“ byly ohromným hitem šedesátých let minulého století. Pamětníci vzpomenou na kultovní špionážní film „Smrt v červeném Jaguáru“, jehož hlavní hrdina typu

3

Jamese Bonda měl u sebe pořád malý kufrík, jehož obsah byl divákovi dlouho utajen. Do doby, než vstoupil do kasina někde v Las Vegas. Tam vyndal z kufríku „dráhovku“ a „régl“ a šel na to. Před pár dní u nás byla premiéra nové „bondovky“ a myšlenka, že by hlavní hrdina vlastnil a udělal něco podobného, je víc než úsměvná. Nebo, že by v Casinu Royal byla autodráha. Spíš to jen dokresluje, jak nesmírné popularitě se dráhové modely automobilů těšily. Možná i tohle mohlo být důvodem, že si pár firem řeklo, proč tu zašlou slávu neoprášit. Lákadla jsou velká. Modely jsou teď téměř sběratelskými kusy. Žádné polomatné plastové výlisky podivných tvarů a „vyšisovaných“ barev, ale vysoce maketové modely s dokonalou povrchovou úpravou. Dobré jízdní vlastnosti a poměrně výkonná

Kdo alespoň trochu sleduje dění v modelářském světě, nemohl si nevšimnout, že zejména v posledních dvou letech dochází k nesmírné a překvapivé renesanci kategorie téměř odepsané - dráhových modelů automobilů. Přesto, že se u nás soutěžní dráhové modely automobilů jezdí na velmi vysoké a srovnatelné světové úrovni, tak se v širší veřejnosti příliš velké popularity netěší. Důvod? Soutěžní modely nikdy na pultech modelářských prodejen nebyly a tak se potenciální zájemci setkávali v prodejních hlavně s tuzemskou komerční produkcí autodráh nevalné kvality, s nevzhlednými autíčky mizerných jízdních vlastností. Tenhle punc díky tomu bohužel u nás „dráhovky“ stále mají, i když je to už pár let úplně jinak. Kvalita autodráh je dnes na naprosto jiné úrovni, stejně jako provedení modelů a jejich jízdní vlastnosti. Nástup digitálních technologií přináší zcela nové možnosti a posunul dráhové modely automobilů o generaci dál.

2

poháněcí jednotka. Velmi funkční stavebnice autodráh s protismykovým povrchem. Bohatě příslušenství. Laťka je hodně vysoko.

Zdálo se, že dál ji bude obtížné posunout, ale stalo se. Postarala se o to elektronika a digitalizace. V současné době je jedním z vedoucích výrobců v oboru španělská firma Technitoys. Pod obchodní značkou SCX nabízí velmi široký sortiment dráhových modelů automobilů, autodráh, komponentů a příslušenství. V České republice ji zastupuje a její výrobky distribuuje firma Astra. Technitoys, resp. SCX jsou také průkopníky digitálního řízení dráhových modelů automobilů. Pojdme se na to podívat podrobněji.

JAK TO FUNGUJE?

Klasická, řekněme analogová, autodráha funguje tak, že každý model má svou dráhu. Když v ní není napětí, model stojí, jakmile se tam nějaké objeví, model se rozjede. Rychlost modelu řídí pilot pomocí ručního ovladače, kterým reguluje napětí v dráze.

4

U digitálních systémů je to jinak. Neplatí pravidlo jedna dráha - jedno auto, neplatí ani princip ovládání otáček motorů regulací napájecího napětí dráhy. Celá dráha je pod napětím stále, od okamžiku zapojení napájecího zdroje do sítě. Když na ní ale posadíme

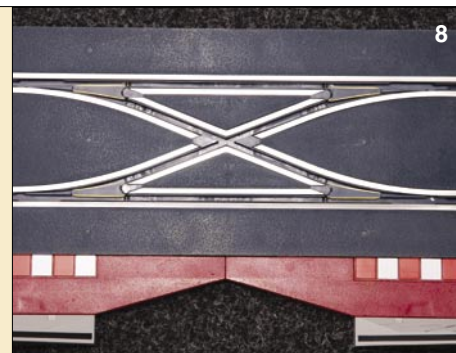
5

model, tak se nerozjede. Proč? Protože k tomu nedostal potřebný pokyn. Do dráhy musí být navíc vyslány ještě digitální signály, které model řídí. Ty ho rozjedou, regulují otáčky motoru, zastaví ho a je tu ještě pár funkcí navíc. Každý model je vybaven přijímačem řídicích digitálních impulsů. Použiji-li terminologii z RC modelů, je to tříkanál. Prvým kanálem se regulují otáčky motoru, druhým

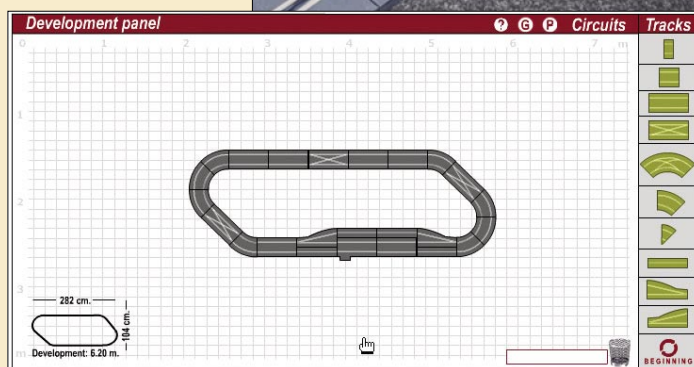
BASIC TRACK

Pro digitální systém dráhových modelů automobilů SCX zvolila firma Technitoys modelové měřítko 1:32. Nic nového pod sluncem, tohle měřítko je už léta uznávaným kompromisem mezi jízdními vlastnostmi modelu a nároky na plochu autodráhy. Pro vstup do světa digitálních systémů SCX připravil výrobce 4 sady, lišící se různým stupněm výbavy. Prvé tři sady obsahují po třech modelech, ve čtvrtém jich je 6. Ve všech případech je dráha dvoupruhová s výhybkami. Základem je Basic set (obr. 1). Ten poskytl dovozce, firma Astra, k otestování redakci MHM. Obsahuje 3 modely automobilů DTM (AMG Mercedes C, Audi A4, Opel Vectra - obr. 2, 3 a 4), 3 elektronické ovladače (obr. 5), řídicí jednotku pro 3 modely (obr. 6), elektronický transformátor 18 V, napájecí rovinu, rovinu se startovními čísly (obr. 7), 7 rovinek 360 mm, 3 obousměrné výhybky (obr. 8), 8 standardních oblouků a krajnice s mantinely (obr. 9). Z těchto dílů se dá sestavit trať o délce 6,2 m a to už umožňuje docela slušné svezení (obr. 10). Díky zvolenému modelovému měřítku 1:32 nejsou prostorové nároky zase až tak hrozné, sestavená autodráha zabere plochu o rozměrech 282x104 cm. Trať v Basic setu je vhodná pro provoz 3 modelů najednou. Pro provoz 4 modelů doporučuje výrobce rozšířit trať o 2 rovinky a 2 výhybky, pro 5 modelů

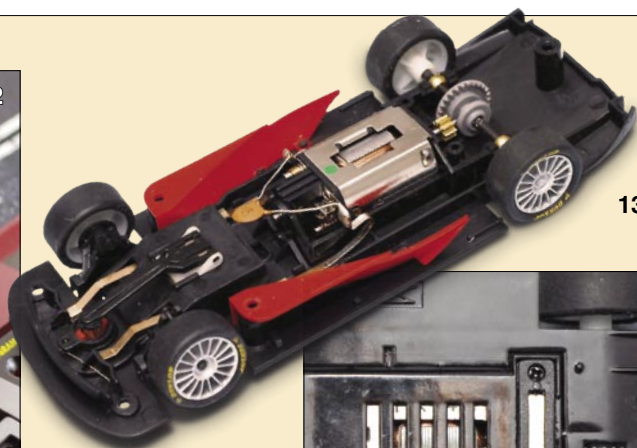
o 4 rovinky, 3 výhybky, 4 oblouky, pro 6 modelů o 6 rovinek, 4 výhybky a 6 oblouků. Při rozšiřování tratě pro provoz víc než 3 modelů je potřeba dokoupit ještě jednu řídicí jednotku a napájecí rovinu.

Fajnšmekrům nabízí Technitoys navíc software Track Planner Digital, prográmk, který umožňuje vyprojektovat libovolný tvar autodráhy a stanovit počty potřebných dílů (obr. 11).

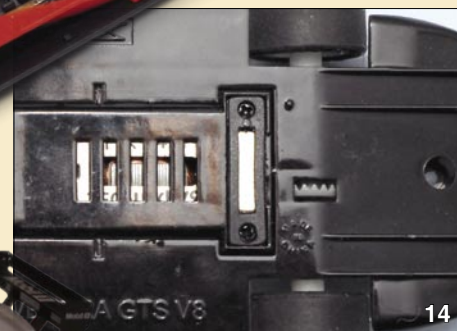

12

13

14

Jednotlivé díly autodráhy jsou vylišovány z pružného šedého plastu s hrubozrnným povrchem. Ten se velmi povedl. Modely na něm dobře sedí, ale zase ne až tak, aby se nedaly zatáčky projíždět i smykem. Délku trati lze prakticky libovolně rozšiřovat, vedle popisovaných dílů si lze dokoupit ještě klopené zatáčky, jednosměrné výhybky, velkou šikanu, most s osvětlením, ale třeba i zatáčku Super Sliding s olejovou skvrnou.

MODELY

Vedle 3 zmíněných modelů, které jsou v Basic setu, nabízí výrobce ještě dalších 24 modelů s digitálním ovládáním ve čtyřech tematických skupinách – Rallye, DTM, GT a Nascar. Rallyových aut je 5 (Citroën, Ford, Mitsubishi, Peugeot, Subaru), DTM 9 (Alfa Romeo, Audi

16

A4, Audi TT, Ferrari, Mercedes C, Mercedes CLK, Opel Astra, Opel Vectra, Seat Cupra), GT také 9 (Alfa Romeo, Aston Martin, BMW, Ferrari Maranello, Ferrari Modena, Chevrolet Corvette, Seat Cupra Dommo, Seat Cupra Puma, Seat Leon), Nascary jsou k dispozici 3 (Dodge, Ford, Chevrolet) a pak je tu ještě Safety Car – nezbytný doplněk každého pořádného závodu. Modely pro digitální systém jsou konstrukčně shodné s modely SCX pro klasické autodráhy, pouze jsou doplněny

15

digitální řídicí jednotkou. Všechny modely mají funkční osvětlení, vpředu s xenonovým efektem. Zapíná se centrálně tlačítkem na řídicí jednotce, takže buď všechny modely svítí, nebo ne (obr. 12). Modely mají jednoduchý plastový podvozek, s motorem umístěným podél a pohánějícím zadní nápravu. Digitální řídicí jednotka je umístěna za přední nápravou (obr. 13), na její horní části je patrná páka, která slouží k přehazování výhybek a která se ovládá tlačítkem na elektronickém ručním ovladači. Na podvozku je mezi motorem a zadní nápravou umístěn poměrně silný magnet (obr. 14), který zvyšuje přitlak modelu k trati. Jeho výškovým nastavením a otáčením se dá seřizovat přitlačná síla a doladit tak jízdní vlastnosti. Karosérie jsou vylišovány z plastu, probarveného ve hmotě. Lesklý povrch je kvalitní, barevné doplňky jsou realizovány potiskem (pravděpodobně tampónový tisk), kvalita je také na velmi slušné úrovni (obr. 15). Karosérie jsou zaskleny, vybaveny doplňky a náznakem interiéru s figurínou pilota. Celkový dojem je velmi dobrý, shodnost s předlohou vysoká, včetně maketových disků kol (obr. 16).

PIT BOX

Digitální autodráhy SCX lze rozšiřovat nejen co do délky ale i co do komfortu ježdění. Stará se o to elektronika, k dispozici jsou tři základní přídatné elektronické systémy – Lap Counter, Digital Chronometer a Pit Box. Všechny jsou v základu pro 3 modely, přídatnými moduly je lze rozšířit na 6 modelů. Lap counter je počítadlo kol (obr. 17). Umí

identifikovat jednotlivé modely, počítat každému z nich počet kol a stanovovat průběžné pořadí závodu. Digital Chronometr je časomíra (obr. 18). Vedle měření času na desetiny vteřin umí vypočítávat odstupy jednotlivých vozů za vítězem ve vteřinách a kolech, nebo například řídit kvalifikační jízdy a vyhodnotit jejich výsledky. Docela chytré zařízení. Úplně nejchytřejší je Pit Box. Byla o něm řeč v úvodu. Podrobněji se elektronickým doplňkům digitálního systému SCX a dalšímu příslušenství budeme věnovat v příštím MHM.

JEDEME

U klasických autodrah je k jedné dráze přiřazen vždy jeden model. Ovladač, „régl“, funguje s jakýmkoliv modelem na libovolné dráze. U digitálních systémů je to jinak. Ovladač tady spolupracuje jen s modelem, na který je naladěn a model zase přijímá signály jen od toho ovladače, se kterým je spárován. Na první pohled to vypadá složitě, ale je to jednoduché. Ovladač plní funkci vysílače řídicích signálů, elektronika v modelu pak funkci přijímače. Nejprve je ale potřeba dosáhnout toho, aby si ovladač a model spolu rozuměly. Slouží k tomu tlačítko

17

„Program“ na ovládacím panelu a tlačítko pro předjíždění na ovladači. Rozsvícením světel dá model najevo, že si našel svůj ovladač. Pak ho stačí sundat z dráhy a spojení je zafixováno. Když dáme model zpátky na trať, tak už bude fungovat jen se „svým“ ovladačem. Je to jednoduché a pracuje to naprosto spolehli-

18

vě. V případě potřeby lze modely a ovladače stejným způsobem přeprogramovat. Modely máme spárovány s ovladači a tak vzhůru na trať. Modely jsou docela rychlé a překvapivě dobře sedí – hlavně asi díky magnetu na podvozku. Komu se zdá model příliš rychlý a těžko ovladatelný, může pomocí řídicí jednotky přepnout do jízdního režimu Junior, určeného pro začátečníky.

Možnost přejíždění z pruhu do pruhu, hledání optimální stopy, předjíždění a taktizování je skvělé a digitální technika vnáší do ježdění s dráhovými modely zcela novou dimenzi. Přidáním třetího auta dostává ježdění ještě větší šňavu a lze si představit, že závod s šesti auty na trati a s piloty, kteří to mají trochu v rukou, musí být skvělý zážitek. S dráhovými modely automobilů kamarádím už léta a kdy si jsem je jezdil i soutěžně. Digitální systém mi ale připravil naprosto nečekaná a velmi příjemná překvapení. Je to chytré zařízení, se všemi doplňky má až neuvěřitelné možnosti, velmi pěkné jsou i modely a navíc docela dobře jezdí - nelze než doporučit. ■

Digitální autodráha

SCX DIGITAL SYSTEM – BASIC TRACK

Vyrábí: SCX Digital, Španělsko

Dovází: Astra s.r.o., Předbranská 415,
688 01 Uherský Brod,
tel.: 572 630 944, fax: 572 646 003,
e-mail: info@astramodel.cz,
www.astramodel.cz

Prodává: modelářské prodejny

Cena: 8299 Kč

Technické údaje:

Měřítko	1:32
Délka dráhy	6,2 m
Rozměry dráhy	282x104 mm
Motor aut	RX-42

Hodnocení:

Provedení	★★★★
Vybavení	★★★★
Předpracování	★★★★★
Náročnost stavby	★